

Uchwała nr XV/52/2020
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 30 kwietnia 2020 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Prusice
sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Prusice za 2019 rok

Na podstawie art. 19 ust. 2 w związku z art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- Ewa Zarzecka — przewodnicząca,
- Joanna Radziejka — członek,
- Ewa Pudło — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Prusice sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Prusice za 2019 rok.

Uzasadnienie

Stosownie do przepisów art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, wójt gminy (burmistrz, prezydent), w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, przedstawia radzie gminy oraz regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu gminy, w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

Skład Orzekający wydał niniejszą opinię na podstawie analizy danych i informacji zawartych w sprawozdaniach z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania (o symbolu Rb) sporządzonych za okres od początku roku do 31 grudnia 2019 r. oraz informacji zawartych w przedłożonym 31 marca 2020 r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Prusice sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Prusice za 2019 rok.

Badając pod względem merytorycznym sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Prusice za 2019 rok, Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

1. Dochody budżetowe wykonano w kwocie 58.037.515,29 zł, co stanowi 91,94% planu. Dochody bieżące zrealizowano w kwocie 43.392.922,24 zł (99,54% planu), a dochody majątkowe w kwocie 14.644.593,05 zł (74,97% planu), w tym ze sprzedaży majątku w kwocie 1.659.167,52 zł (47,38% planu). Skład Orzekający zwraca uwagę na konieczność realnego planowania dochodów ze sprzedaży majątku, których wysokość ma wpływ na kształtowanie się w kolejnych latach budżetowych dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki, o którym mowa w art. 243 u.f.p.
2. Wydatki budżetowe zrealizowano w kwocie 58.996.796,16 zł (91,04% planu), z tego wydatki bieżące w kwocie 41.212.317,77 zł (95,35% planu) i wydatki majątkowe w kwocie 17.784.478,39 zł (82,41% planu).
3. W wyniku realizacji rocznego planu dochodów i wydatków budżet zamknął się deficytem w kwocie 959.280,87 zł, przy planowanym deficycie w kwocie 1.675.445,39 zł. Przy zaplanowanych w 2019 r. przychodach pochodzących z kredytów w kwocie 37.673.645,39 zł Gmina zaciągnęła kredyt w kwocie 35.998.200 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (na preferencyjnych zasadach wynikających z art. 243 ust. 3b pkt 1 u.f.p.) oraz dokonała spłat kredytów, pożyczek i wykupu papierów wartościowych w łącznej kwocie 36.642.600 zł (100% planu). Analiza danych liczbowych zawartych w sprawozdaniu opisowym

wskazuje, że źródłem finansowania deficytu (959.280,87 zł) i rozchodów budżetu (36.642.600 zł) były: kredyt w kwocie 35.998.200 zł, wolne środki w kwocie 972.345,84 zł i inne źródła w kwocie 631.335,03 zł. W sprawozdaniu nie omówiono źródeł sfinansowania deficytu budżetu.

Z danych zawartych w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego wynika, że w finansowanie budżetu włączono — ponad ustalony uchwałą budżetową plan — wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p., w kwocie 327.945,84 zł oraz inne źródła w kwocie 631.335,03 zł. Z danych zawartych w sprawozdaniu Rb-ST — o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego wynika, że na koniec 2019 r. stan środków z tytułu dotacji i subwencji przekazanych Gminie w grudniu 2019 r. na styczeń 2020 r. wyniósł 63.475,69 zł, co wskazuje, że do sfinansowania deficytu budżetu zaangażowano środki pochodzące z dotacji i subwencji, przekazane Gminie w grudniu 2019 r. na styczeń 2020 roku.

Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713) w związku z art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p. organem wyłącznie właściwym do określenia źródeł pokrycia deficytu jest organ stanowiący. Ponadto zgodnie z art. 211 u.f.p. podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego jest uchwała budżetowa, a budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem jej dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów, uchwalanym na rok kalendarzowy.

4. Wynik operacyjny budżetu, stanowiący różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, jest wielkością dodatnią i wynosi 2.180.604,47 zł, przy planowanej dodatniej jego wartości 369.805,54 zł. Relacja dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów budżetu ogółem wyniosła 6,62%, przy planowanej na koniec 2019 r. na poziomie 6,13%.
5. Zadłużenie Gminy na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło 37.698.760,30 zł, co w stosunku do wykonanych dochodów stanowi 64,96%. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
6. W 2019 r. spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów wraz z należnymi odsetkami wyniosła 38.293.975,45 zł, co stanowiło 60,66% planowanych dochodów ogółem, a z uwzględnieniem wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ust. 3b pkt 1 u.f.p. (w łącznej kwocie 35.998.200 zł) — 3,64%, przy dopuszczalnym wskaźniku spłaty zobowiązań Gminy dla 2019 r. na poziomie 7,47%.
7. W wyniku analizy sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz informacji przedstawionych w sprawozdaniu stwierdzono, że dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych stanowiły kwotę 182.823,91 zł (101,83% planu), a na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i zwalczania narkomanii wydatkowano kwotę 157.582,79 zł (87,77% planu). Dochody uzyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 1.294.840,80 zł (rozdział 90002 § 0490), co stanowi 86,32% planu, a wydatki związane z gospodarką odpadami stanowiły kwotę 1.434.964,25 zł (rozdział 90002), co stanowi 90,11% planu. Dochody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska wykonano w wysokości 16.917,16 zł (99,50% planu) i przeznaczono na sfinansowanie wydatków z zakresu ochrony środowiska, oczyszczania miast i wsi oraz utrzymanie zieleni w miastach i gminach.
8. W wyniku badania sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych nie stwierdzono przypadków realizacji nieplanowanych wydatków (tzw. przekroczeń planu wydatków). Stwierdzono natomiast poniesienie wydatków sklasyfikowanych w § 291 „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości” w dziale 852 „Pomoc społeczna” w kwocie 5.119,07 zł. Ponadto realizację wydatków w § 666 „Zwroty dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące wydatków majątkowych” w działach 600 „Transport i łączność”, 700 „Gospodarka mieszkaniowa”, 801 „Oświata i wychowanie” w łącznej kwocie 28.103,06 zł.

9. Z danych zawartych w sprawozdaniu zbiorczym Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji samorządowej instytucji kultury, sporządzonym wg stanu na koniec IV kw. 2019 r., wynika, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania ogółem wyniosły 586.779,35 zł, z tego: długoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek 493.887,68 zł (wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych) i zobowiązania wymagalne 92.891,67 zł (z tytułu dostaw towarów i usług). Zobowiązania z tytułu odsetek nie wystąpiły. Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 u.f.p. wydatki publiczne powinny być ponoszone w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
10. W sprawozdaniu przedstawiono wykonanie dochodów i wydatków budżetowych w 2019 r., w tym wydatków majątkowych, wynik budżetu oraz omówiono stan i strukturę zobowiązań na koniec roku budżetowego. Należy zwrócić uwagę na konieczność starannego omówienia w przedkładanym sprawozdaniu wydatków finansowanych z określonych w ustawach szczegółowych dochodów, a dotyczących zwłaszcza rozwiązywania problemów alkoholowych i gospodarki odpadami. W sprawozdaniu wystąpiły niespójności w prezentowaniu danych dotyczących wydatkowania w 2019 r. środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Określona w tabeli na s. 53 sprawozdania kwota łączna wydatków (168.879,71 zł) oraz określona na s. 54 sprawozdania kwota niewykorzystanych środków pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych (13.944,20 zł) jest niespójna z kwotą łączną poniesionych wydatków określoną na s. 31 sprawozdania (157.582,79 zł; przy uwzględnieniu tej kwoty, kwota niewykorzystanych środków stanowi 25.241,12 zł). W sprawozdaniu nie omówiono szczegółowo wydatków związanych z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Należy zauważyć, że stosownie do art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010, z późn. zm.), w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu gminy powinny zostać ujęte informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2–2c, wraz z objaśnieniami.
11. Skład Orzekający zwraca uwagę, że stosownie do art. 269 pkt 2 i 3 u.f.p. sprawozdanie powinno odnosić się do zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p., dokonanych w trakcie roku budżetowego oraz do stopnia zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Przy formułowaniu pozytywnej z zastrzeżeniami opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Prusice za 2019 rok Skład Orzekający kierował się podstawowym kryterium, jakim jest przestrzeganie prawa przy wykonywaniu budżetu gminy. Wskazuje się jednocześnie, że ocena wydatkowanych środków pod kątem celowości i gospodarności należy do wyłącznej właściwości organu stanowiącego.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
Zaneczka
Ewa Zarzecka